

Latvijas Republikas Patentu valde

RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOME

Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010, tālr. 67099637, fakss 67099650, e-pasts valde@lrpv.gov.lv, www.lrv.gov.lv

Iebilduma lietas šifrs:
RIAP/2017/D 15 613-Ie
(15/2016)

LĒMUMS

Rīgā

2017. gada 28. jūlijā

Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk - Apelācijas padome) šādā lietas izskatīšanas sastāvā:

priekšsēdētāja – D. Liberte,
locekļi – I. Bukina un I. Plūme-Popova,
sekretāri – J. Guobis un I. Bukina

2017. gada 26. maijā un 30. jūnijā Apelācijas padomes sēdē izskatīja iebildumu, kuru, vadoties no Dizainparaugu likuma (turpmāk arī – DL) 28. panta pirmās daļas un Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma (turpmāk – RIPL) 60. panta noteikumiem, 2016. gada 19. septembrī Rīgas pilsētas būvvaldes (Latvija) (turpmāk arī - Būvvalde) vārdā iesniedzis tās vadītājs I. Vircavs pret dizainparauga **D 15 613** (logotips; dizainparauga īpašnieks – fiziska persona Modris Adumāns (Latvija); reģ. Nr. D 15 613; reģ. (publ.) dat. 20.06.2016; pieteik. Nr. D-16-28; pieteik. dat. 05.05.2016) reģistrāciju Latvijā.

Iebilduma pamatojumi:

- apstrīdētais dizainparaugs – logotips (reģ. Nr. **D 15 613**) – satur attēlu un tekstu, kas ir identiski Rīgas pilsētas būvvaldes kopš 2009. gada lietotajai atšķirības zīmei; tādējādi apstrīdētais dizainparaugs neatbilst novitātes prasībām (DL 37. panta pirmās daļas 2. punkts, DL 5. pants);
- apstrīdētā dizainparauga īpašniekam Modrim Adumānam atbilstoši DL 10. panta pirmajai, otrajai un trešajai daļai nav tiesību uz šo dizainparaugu (DL 37. panta pirmās daļas 3. punkts);
- apstrīdētajā dizainparaugā izmantots iebilduma iesniedzējam piederošs apzīmējums, kas nodrošina atšķirību, – neregistrēta preču zīme, komercapzīmējums vai cits līdzīgs apzīmējums, kura īpašnieks atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām ir tiesīgs aizliegt šādu izmantošanu (DL 37. panta pirmās daļas 5. punkts);
- apstrīdētajā dizainparaugā ietverts apzīmējums, kurš ir sabiedriski īpaši nozīmīgs Latvijā, proti, valsts dienesta (Rīgas pilsētas būvvaldes) atšķirības zīme (DL 37. panta pirmās daļas 8. punkts).

Iebilduma iesnieguma kopija saskaņā ar RIPL 68. panta pirmās daļas noteikumiem 26.09.2016 tika nosūtīta apstrīdētā dizainparauga īpašniekam, norādot atbildes iesniegšanas termiņu un kārtību. Apstrīdētā dizainparauga īpašnieka atbilde uz iebildumu saņemta 10.10.2016, un 12.10.2016 tā nosūtīta iebilduma iesniedzējam.

25.01.2017 Apelācijas padome pēc sava ieskata lietai noteikusi izskatīšanu mutvārdu procesā Apelācijas padomes sēdē.

Lietas izskatīšana tika uzsākta Apelācijas padomes 26.05.2017 sēdē, kuras sākumā iebilduma iesniedzēja pārstāvis zvērināts advokāts M. Širants lūdza pieaicināt lietā kā trešo personu Rīgas domi (Rīgas pilsētas pašvaldību). Lūgums tika pamatots ar to, ka 2008. gada septembrī Rīgas dome izsludināja metu konkursu “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei”, un, saskaņā ar šī konkursa nolikumu, godalgas saņēmušie dalībnieki nodod pasūtītājam īpašuma tiesības uz metu pilnā apmērā bez jebkādiem ierobežojumiem, noteikumiem un

nosacījumiem. Šinī konkursā vienu no trim veicināšanas balvām (kas arī ir godalga) par konkursam iesniegto pašvaldības grafisko zīmi, kura ir identiska iebildumā apstrīdētajam logotipam, saņēma Modris Adumāns. Saskaņā ar Dizainparaugu likuma 10. panta pirmo daļu tiesības uz dizainparaugu ir dizaineram vai viņa tiesību pārņēmējam, tādējādi uzskatāms, ka tiesības uz logotipu ir pārņēmusi Rīgas dome. Tātad Apelācijas padomes lēmums šajā lietā var skart Rīgas domes (Rīgas pilsētas pašvaldības) tiesības vai tiesiskās intereses.

Apelācijas padome šo iebilduma iesniedzēja pārstāvja lūgumu apmierināja un saskaņā ar RIIPL 42. panta noteikumiem nolēma pieaicināt lietā kā trešo personu Rīgas domi (Rīgas pilsētas pašvaldību), vienlaicīgi atliekot lietas izskatīšanu uz 30.06.2017.

Apelācijas padomes sēdē 2017. gada 30. jūnijā piedalījās:

- iebilduma iesniedzēja - Rīgas pilsētas būvvaldes un trešās personas – Rīgas domes (Rīgas pilsētas pašvaldības) pārstāvis zvērināts advokāts M. Šīrants,
- apstrīdētā dizainparauga īpašnieks M. Adumāns.

Aprakstošā daļa

1. Apstrīdētais dizainparaugs – logotips (reģ. Nr. **D 15 613**) – pieteikts reģistrācijai Latvijā 05.05.2016 un reģistrēts 20.06.2016. Dizainparaugu reģistrā ietverts viens šī dizainparauga attēls:

R Ī G A S
P I L S Ē T A S
B Ū V V A L D E

2. Iebilduma iesniedzējs lūdz atzīt dizainparauga **D 15 613** reģistrāciju par spēkā neesošu Latvijā, iebilduma iesniegumā to motivējot šādi:

2.1. apstrīdētais dizainparaugs – logotips (reģ. Nr. **D 15 613**) – satur attēlu un tekstu, kas ir identiski Rīgas pilsētas būvvaldes lietotajai atšķirības zīmei, kurā uz zila fona izvietotas divas baltas sakrustotas atslēgas, virs atslēgām novietots balts krusts, zem attēla – teksts “Rīgas pilsētas būvvalde”. Saskaņā ar Dizainparaugu likuma 5. panta pirmās daļas noteikumiem, dizainparaugs ir jauns (novitāte), ja pirms tā reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas dienas (pieteikuma datuma) vai prioritātes datuma (ja pieprasīta prioritāte) sabiedrībai nav ticis izpausts identisks dizainparaugs. Iepriekšminēto atšķirības zīmi - uz zila fona izvietotas divas baltas sakrustotas atslēgas, virs atslēgām novietots balts krusts, - gan ar tekstu “Rīgas pilsētas būvvalde”, gan bez tā, Būvvalde kā pašvaldības iestāde lieto jau no 2009. gada savā mājas lapā www.rpbv.lv, reprezentācijas materiālos, vimpļos, informatīvajos materiālos, apģērbā, sabiedrības līdzdalības planšetēs, Klientu apkalpošanas centra prezentācijās, bukletos u.tml. Minēto apliecina 2009. gada 10. decembra Nodošanas-pieņemšanas akts par Rīgas pilsētas būvvaldes mājas lapas www.rpbv.lv izstrādes pieņemšanu (*iebilduma iesniegumam pievienota 2009. gada 5. novembra līguma Nr. BV-09-61-lī 2009. gada 10. decembrī parakstītā Nodošanas-pieņemšanas akta apliecināta kopija*), kā arī 2009. gada 20. jūlija Pieņemšanas-nodošanas akts par Rīgas pilsētas būvvaldes vizuālā tēla (darbinieku vizītkartes, Būvvaldes veidlapas, zīmogi, mājas lapas, prezentācijas materiāli, Klientu apkalpošanas centra izkārtnes) dizainu drukātā un digitālā formātā pieņemšanu (*iebilduma iesniegumam pievienota 2009. gada 1. jūlija līguma Nr. BV-09-46-lī 2009. gada 20. jūlijā parakstītā Pieņemšanas-*

nodošanas akta apliecināta kopija; Pieņemšanas-nodošanas akts satur Rīgas pilsētas būvvaldes un Rīgas pilsētas būvvaldes Klientu apkalpošanas centra izkārtnu attēlus; iebilduma iesniegumam pievienota Rīgas domes Simbolikas komisijas Rīgas pilsētas simbolikas lietošanas atļaujas veidlapa, Rīgas pilsētas būvvaldes reklāmas/reklāmas objekta izvietojuma atļaujas veidlapa un buklets "ADRESĀCIJA Rīgas pilsētā"). Tātad apstrīdētais dizainparaugs neatbilst novitātes prasībām;

2.2. persona, kas norādīta kā dizainparauga īpašnieks un dizainers, proti, Modris Adumāns, saskaņā ar 2009. gada 5. janvārī noslēgto Darba līgumu Nr. 09/84 strādāja Rīgas pilsētas būvvaldē Pilsētvides dizaina pārvaldes Vides dizaina nodaļas galvenā vides dizaina mākslinieka amatā. Ar 2014. gada 27. februāra vienošanos Nr. 4 minētajā darba līgumā tika izdarīti grozījumi, nosakot, ka "darbinieks līdztekus nolīgtajam pamatdarbam no 2014. gada 27. februāra līdz 2014. gada 30. decembrim ieskaitot veic Rīgas domes Simbolikas komisijas locekļa darba pienākumus saskaņā ar šīs vienošanās pielikumu". Darbus, kurus M. Adumāns bija veicis kā Rīgas domes Simbolikas komisijas loceklis, ar darba pieņemšanas aktiem viņš nodeva Būvvaldes vadītājam I. Vircavam. 2015. gada 23. martā tika noslēgta vienošanās par darba tiesisko attiecību izbeigšanu (*iebidumam pievienotas iepriekšminētā darba līguma un iepriekšminētās, kā arī citu vienošanos par grozījumiem darba līgumā apliecinātas kopijas, vairāku Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja un M. Adumāna sastādītu darba pieņemšanas aktu apliecinātas kopijas, vairāku M. Adumāna amata aprakstu apliecinātas kopijas, kā arī iepriekšminētās 2015. gada 23. martā noslēgtās vienošanās par darba tiesisko attiecību izbeigšanu apliecināta kopija*). Tātad ir pamats atzīt, ka M. Adumāns bija informēts par Būvvaldes atšķirības zīmi un tās lietošanu, turklāt, izpildot darba uzdevumus, M. Adumānam bija piekļuve Būvvaldes lietotajai atšķirības zīmei un tās elementiem;

2.3. Rīgas pilsētas būvvaldes simbolika satur tehniski pārveidotu Rīgas pilsētas mazā ģerboņa atveidu, kas nostiprināts 2012. gada 3. jūlijā Rīgas domes saistošo noteikumu Nr. 181 "Par Rīgas pilsētas simboliku" 2.3. punktā, proti, sudraba laukā divas sakrustotas melnas atslēgas, virs tām – zelta ķetnu krusts. Nav šaubu, ka M. Adumānam kā Rīgas domes Simbolikas komisijas loceklim bija zināmi Rīgas pilsētas simboli;

2.4. darba tiesiskās attiecības ar M. Adumānu tika izbeigtas 2015. gada 24. martā, bet pieteikumu par dizainparauga reģistrāciju M. Adumāns ir iesniedzis 2016. gada 5. maijā, kas apliecina, ka viņš, iesniedzot dizainparauga pieteikumu, nav darbojies Būvvaldes uzdevumā vai interesēs, pildot savus darba pienākumus. Tātad apstrīdētā dizainparauga īpašniekam Modrim Adumānam atbilstoši Dizainparaugu likuma 10. panta pirmajai, otrajai un trešajai daļai nav tiesību uz šo dizainparaugu, jo visas darbības, kas veiktas saistībā ar Būvvaldes atšķirības zīmes izveidi, ir notikušas darba devēja uzdevumā;

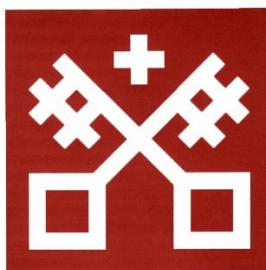
2.5. apstrīdētajā dizainparaugā ir ietverts apzīmējums, kurš ir sabiedriski īpaši nozīmīgs Latvijā, proti, valsts dienesta (Rīgas pilsētas būvvaldes) atšķirības zīme, kas faktiski ir arī Rīgas pilsētas būvvaldes preču zīme, kuru šī institūcija jau no 2009. gada lieto kā savu atšķirības zīmi. Būvvaldes rīcība, kopš 2009. gada plaši un nepārtraukti lietojot savu atšķirības zīmi, investējot tās izstrādē un izplatīšanā naudas līdzekļus, neapšaubāmi ir nodrošinājusi tās atpazīstamību sabiedrībā, un šī atšķirības zīme nepārprotami rada sabiedrībai asociāciju ar pašvaldības iestādi. Attiecīgi jebkuras citas personas rīcība, lietojot attiecīgo atšķirības zīmi, maldina sabiedrību, ka persona rīkojas Būvvaldes uzdevumā, tādējādi radot kļūdainu paļaušanos uz tādām personas pilnvarām, kādas piemīt Būvvaldes pārstāvjiem. Būvvaldes atšķirības zīme faktiski veic preču zīmes funkciju, jo ļauj Būvvaldes klientiem identificēt pakalpojuma sniedzēju un rada paļaušanos uz noteiktu saņemtā pakalpojuma saturu;

2.6. par spēkā neesošu ir atzīstams viss reģistrētais dizainparaugs – gan attēls, gan arī teksts, jo kā viens, tā arī otrs ir nepārprotami saistāmi ar pašvaldības iestādi un kā Būvvaldes atšķirības zīme tie tiek lietoti gan abi kopā, gan katrs atsevišķi.

3. Apstrīdētā dizainparauga **D 15 613** īpašnieks M. Adumāns iesniegtajā atbildē un Apelācijas padomes sēdē iebildumu neatzīst un norāda, ka iebilduma argumenti ir nepamatoti un noraidāmi:

3.1. M. Adumāns norāda, ka apstrīdētais dizainparaugs **D 15 613** (logotips) ir tikai un vienīgi viņa radošais darbs:

3.1.1. 2008. gadā M. Adumāns piedalījās Rīgas domes 2008. gada septembrī izsludinātajā metu konkursā “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei”, iesniedzot darbu ar devīzi ZZ000 (*atbildei uz iebildumu pievienots grafiskās zīmes apraksts no konkursam iesniegtajiem materiāliem*). M. Adumāns konkursā saņēma vienu no trim veicināšanas balvām, un citas prēmijas netika piešķirtas. Ir nepārprotami redzams, ka konkursam iesniegtā grafiskā zīme:

ir identiska dizainparaugam **D 15 613** (logotipam), jo ir mainītas tikai krāsas. Materiāliem par šo konkursu būtu jāatrodas Rīgas domes arhīvos;

3.1.2. nenoliedzami, izveidotais logo satur pārveidotu Rīgas pilsētas mazā ģerboņa atveidu, taču tieši tas arī bija autora mērķis, iesniedzot darbu konkursam, turklāt šī saistība ir ļoti nosacīta. Tas nav aizliegts nevienos noteikumos – pat Būvvaldes piesauktajos saistošajos noteikumos Nr. 181 “Par Rīgas pilsētas simboliku”, kuri gan ir izdoti četrus gadus pēc logotipa **D 15 613** izveidošanas;

3.2. tāpat Būvvaldes iesniegtajos materiālos nav redzams, ka M. Adumānam būtu uzdots izveidot Būvvaldes logo vai pienākums to veidot vai ka M. Adumāns būtu saņēmis maksu par logo izstrādi. Būvvaldes iesniegtajos materiālos nav arī redzams, ka kādam būtu pasūtīts izstrādāt Būvvaldes logo;

3.3. Rīgas domes Simbolikas komisijai nav nekāda sakara ar Būvvaldes logo. Atrodies Rīgas domes Simbolikas komisijā, M. Adumāna pienākums bija izvērtēt iesniegto priekšlikumu atbilstību apstiprinātajai Rīgas pilsētas simbolikai, nevis pašam izstrādāt vizuālos materiālus Rīgas domei (tas redzams arī darba pienākumu aprakstā);

3.4. M. Adumāna veidotais logo Būvvaldē nonāca tādējādi, ka 2009. gadā, kad Būvvalde tika izveidota kā patstāvīga iestāde, tās toreizējā vadība (vadītājs A. Činis, Pilsētvides dizaina pārvaldes vadītāja A. Goldberga) nolēma veidot iestādes grafisko identitāti. A. Goldberga ierosināja par Būvvaldes logo izmantot M. Adumāna grafisko zīmi, ar kuru viņš piedalījās Rīgas logo konkursā. M. Adumāns tikai nomainīja logo krāsu no ķieģeļsarkanās uz zilo. Par šo autordarbu apmaksā netika veikta, kaut gan bija saņemts mutvārdu solījums par autoratlīdzību;

3.5. mēģinājums apstrīdēt M. Adumāna autortiesības uz logo dizainparaugu atspoguļo Būvvaldes nekaunību un nekompetenci. Acīmredzot, nezinot logo veidošanas vēsturi (Būvvaldes vadība ir pilnībā mainīta), Būvvalde noprieda, ka M. Adumānam būs neiespējami pierādīt logo izcelsmi.

4. Apelācijas padomes sēdē iebilduma iesniedzēja un trešās personas pārstāvis M. Šīrants papildus norādīja:

4.1. nav strīda par to, ka M. Adumāns ir dizainparauga **D 15 613** (logotipa) autors, proti, ka viņam pieder Dizainparaugu likuma 11. pantā uzskaitītās personiskās tiesības. Taču mantiskās tiesības uz šo dizainparaugu, piedaloties Rīgas domes 2008. gada septembrī izsludinātajā metu konkursā “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei”, M. Adumāns ir nodevis Rīgas domei, proti:

- saskaņā ar šī konkursa nolikuma 1.7.5. punktu, dalībnieks, iesniedzot pieteikumu, pilnībā akceptē visus nolikuma noteikumus (*lietai pievienota metu konkursa “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības*

grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei” žūrijas komisijas 2008. gada 18. septembra sēdes protokola apliecināta kopija, kas ietver arī šī metu konkursa nolikumu Nr. RD PA 2008/23);

- nolikuma 8.3. punktā noteikts, ka metu konkursa godalgu fonds ir Ls 11 500, un tajā ietilpst arī trīs veicināšanas prēmijas Ls 500 katram;

- nolikuma 11.1. punktā noteikts, ka godalgas saņēmušie dalībnieki nodod pasūtītājam īpašuma tiesības uz metu pilnā apmērā bez jebkādiem ierobežojumiem, noteikumiem un nosacījumiem;

- kā liecina Rīgas domes Ārlietu pārvaldes 27.11.2008 vēstule Nr. PA-08-409-nd, kas nosūtīta SIA “Attīstības partneri”, saskaņā ar metu konkursa žūrijas lēmumu SIA “Attīstības partneri” ir piešķirta veicināšanas prēmija Ls 500 apmērā (*lietai pievienota minētās vēstules apliecināta kopija*). Arī Rīgas domes Ārlietu pārvaldes 27.11.2008 ziņojuma par iepriekšminēto metu konkursu 4. punktā, kur atspoguļots žūrijas komisijas lēmums par godalgu sadalījumu, citstarp norādīts: “devīze ZZ 000, dalībnieks SIA “Attīstības partneri”, skices autors: Modris Adumans, veicināšanas prēmija Ls 500” (*lietai pievienota minētā ziņojuma apliecināta kopija*);

- saskaņā ar Dizainparaugu likuma 10. panta pirmo daļu tiesības uz dizainparaugu ir dizaineram vai viņa tiesību pārnēmējam. Tā kā pats M. Adumāns norāda, ka ir piedalījies metu konkursā un saņēmis vienu no trim veicināšanas balvām, ko apliecina arī Rīgas domes Ārlietu pārvaldes 27.11.2008 vēstule un 27.11.2008 ziņojums, tad uzskatāms, ka tiesības uz logotipu ir pārnēmusi Rīgas dome;

- Būvvaldes logotips no metu konkursā godalgotā logotipa atšķiras tikai ar krāsu, bet krāsas nomaiņšana nav radošs darbs, tas ir tikai tehnisks darbs;

4.2. savukārt, kā liecina Rīgas domes 30.06.2017 vēstule Nr. RD-17-211-dv “Par Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes vizuālās identitātes skices izmantošanu”, kas adresēta Rīgas pilsētas būvvaldes vadītājam, Rīgas dome (Rīgas pilsētas pašvaldība) ir nodevusi Rīgas domes Īpaša statusa institūcijai Rīgas pilsētas būvvaldei tiesības sava logotipa izstrādei izmantot metu konkursā “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei” godalgotā darba ar devīzi ZZ000 Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skices, kā arī tiesības aizstāvēt savas aizskartās tiesības pret jebkuru trešo personu sakarā ar savu logotipu, kurā izmantotas darba ar devīzi ZZ000 Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skices (*lietai pievienota minētās vēstules kopija*).

5. Apelācijas padomes sēdes laikā, atbildot uz jautājumiem, apstrīdētā dizainparauga īpašnieks M. Adumāns apstiprināja, ka apstrīdētais dizainparaugs **D 15 613** (logotips) kopš 2009. gada tika lietots kā Rīgas pilsētas būvvaldes atšķirības zīme.

Apstrīdētā dizainparauga īpašnieks arī norādīja, ka krāsai nav izšķirošas nozīmes – apstrīdētais logotips faktiski ir tas pats, kas tika iesniegts metu konkursam. Taču saskaņā ar metu konkursa “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei” nolikuma 11. punktu tikai konkursa uzvarētājs zaudē tiesības uz radīto darbu.

Turklāt saskaņā ar DL 28. pantu iebildumu pret dizainparauga reģistrāciju var iesniegt ieinteresētās personas, kas šinī gadījumā būtu Rīgas dome. Taču iebildumu pret dizainparauga **D 15 613** reģistrāciju nav iesniegusi Rīgas dome, bet gan Rīgas pilsētas būvvalde. Rīgas dome metu konkursam radīto logotipu nav nodevusi Rīgas pilsētas būvvaldei, tātad Būvvalde to ir lietojusi nelikumīgi.

6. Atbildot uz M. Adumāna argumentu, ka iebildumu pret dizainparauga **D 15 613** reģistrāciju nav iesniegusi Rīgas dome, bet gan Rīgas pilsētas būvvalde, iebilduma iesniedzēja un trešās personas pārstāvis norādīja, ka iebildumu, kas pamatots ar DL 37. panta pirmās daļas 2. punkts noteikumiem, var iesniegt jebkura persona. Lai apstrīdētu publiski izpausta dizainparauga (logotipa) reģistrāciju, nav jābūt šī logotipa īpašniekam. Turklāt savā ziņā Būvvalde ir ieinteresētā persona, jo apstrīdētais dizainparaugs ir logotips, kas tiek izmantots tās vizītkartēs, mājas lapā (tur tas redzams arī pašlaik) u.tml.

Motīvu daļa

1. Iebildums ir iesniegts atbilstoši DL un RIPL paredzētajai kārtībai, tātad ir pamats to izskatīt pēc būtības.

2. DL 37. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka dizainparauga reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja personai, kas iesniegusi dizainparauga reģistrācijas pieteikumu (dizainparauga pieteicējam), vai reģistrētā dizainparauga īpašniekam atbilstoši DL 10. panta pirmajai, otrajai vai trešajai daļai nav tiesību uz to.

Saskaņā ar DL 28. panta noteikumiem iebilduma iesniegumu pret dizainparauga reģistrāciju var iesniegt, pamatojoties uz šā likuma 37. panta pirmās daļas 1., 2., 4., 5., 6., 7. vai 8.punkta noteikumiem. No tā izriet, ka, pamatojoties uz DL 37. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem, dizainparauga reģistrāciju var apstrīdēt tikai tiesā (DL 38. pants).

Līdz ar to Apelācijas padome, vadoties no RIPL 108. panta 1. punkta noteikumiem, izbeidz lietvedību šajā lietā tiktāl, ciktāl iebildums pamatots ar atsauci uz DL 37. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem, jo šī pamatojuma izvērtēšana neietilpst Apelācijas padomes kompetencē.

3. DL 37. panta pirmās daļas 2. punkts nosaka, ka dizainparauga reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja dizainparaugs neatbilst šā likuma 4., 5., 6., 7. vai 9. panta prasībām.

Saskaņā ar DL 4. panta pirmās daļas noteikumiem, dizainparaugam (arī tādām, kas īstenots vai iekļauts izstrādājumā) piešķir tiesisko aizsardzību, ja tas ir jauns un tam ir individuāls raksturs.

Saskaņā ar DL 5. panta noteikumiem, dizainparaugs ir jauns (novitāte), ja pirms tā reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas dienas (pieteikuma datuma) vai prioritātes datuma (ja pieprasīta prioritāte) (turpmāk — prioritātes datums) sabiedrībai nav ticis izpausts identisks dizainparaugs. Dizainparaugus uzskata par identiskiem arī tādā gadījumā, ja nebūtiskās detaļās to īpatnības atšķiras.

Saskaņā ar DL 6. panta noteikumiem, dizainparaugam ir individuāls raksturs, ja kopiespaids, ko tas atstāj uz informētu lietotāju, atšķiras no kopiespaيدا, kādu uz šādu lietotāju atstāj jebkurš cits dizainparaugs, kas ticis izpausts sabiedrībai pirms tā dizainparauga reģistrācijas pieteikuma datuma vai prioritātes datuma, kuram pieprasīta aizsardzība. Novērtējot dizainparauga individuālo raksturu, ņem vērā to, cik lielā mērā dizainers dizainparauga izstrādāšanā bijis atkarīgs no izstrādājuma iedabas un rūpniecības vai amatniecības nozares īpatnībām.

Saskaņā ar DL 7. panta noteikumiem, dizainparaugs uzskatāms par izpaustu sabiedrībai, ja tas publicēts sakarā ar reģistrāciju, demonstrēts izstādē, lietots komercdarbībā vai citādi kļuvis pieejams sabiedrībai. Dizainparauga izpaušana sabiedrībai nekaitē dizainparauga novitātei un individuālajam raksturam, ja dizainparaugu izpaudis pats dizainers vai viņa tiesību pārņēmējs, vai trešā persona, izmantojot informāciju, kas tieši vai netieši iegūta no dizainera vai viņa tiesību pārņēmēja, un ja izpaušana notikusi 12 mēnešu laikā pirms reģistrācijas pieteikuma datuma vai prioritātes datuma.

4. Apstrīdot dizainparauga **D 15 613** novitāti un individuālo raksturu, iebilduma iesniedzējs pretstata logotipu – atšķirības zīmi, kuru sevis identificēšanai izmantojusi Rīgas pilsētas būvvalde:

4.1. iebilduma iesniedzējs norāda, ka Rīgas pilsētas būvvalde savu atšķirības zīmi - uz zila fona izvietotas divas baltas sakrustotas atslēgas, virs atslēgām novietots balts krusts, - gan ar tekstu “Rīgas pilsētas būvvalde”, gan bez tā savā mājas lapā www.rpbv.lv, reprezentācijas materiālos, vimpelēs, informatīvajos materiālos, apģērbā, sabiedrības līdzdalības planšetēs, Klientu apkalpošanas centra prezentācijās, bukletos u.tml. lieto jau no 2009. gada;

4.2. iepriekšminētā atšķirības zīme ir redzama materiālos, ko lietai pievienojis iebilduma iesniedzējs, proti:

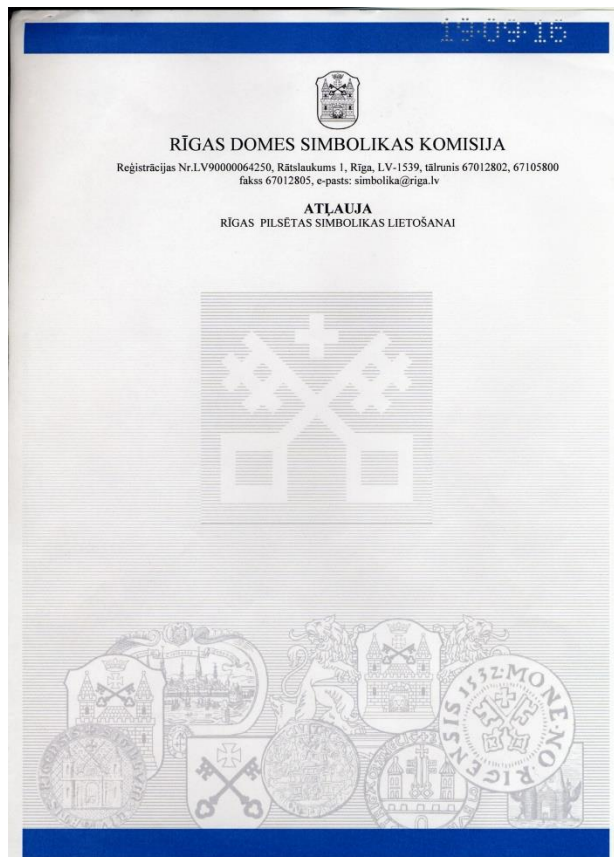
- 2009. gada 20. jūlijā parakstītais Pieņemšanas-nodošanas akts satur vairākus Rīgas pilsētas būvvaldes un Rīgas pilsētas būvvaldes Klientu apkalpošanas centra izkārtņu attēlus, piemēram:

- bukleta “ADRESĀCIJA Rīgas pilsētā” pēdējā lapa satur Rīgas pilsētas būvvaldes Klientu apkalpošanas centra kontaktinformāciju un emblēmu:

- Rīgas pilsētas būvvaldes reklāmas/reklāmas objekta izvietojuma atļaujas veidlapa un Rīgas domes Simbolikas komisijas Rīgas pilsētas simbolikas lietošanas atļaujas veidlapa fonā satur pelēki baltu, ar horizontālu svītrojumu atveidotu zīmes attēlu:

4.3. iebildumam pievienotajos materiālos redzamā atšķirības zīme (tās krāsainais variants) nedaudz atšķiras no apstrīdētā dizainparauga:

- ja apstrīdētajā dizainparaugā teksts “RĪGAS PILSĒTAS BŪVVALDE” zem emblēmas ir attēlots trijās rindās, tad bukletā “ADRESĀCIJA Rīgas pilsētā” – vienā rindā, bet izkārtņu attēlos – divās rindās,

- ja apstrīdētajā dizainparaugā uz zila fona redzamas pelēkas sakrustotas atslēgas un pelēks krusts un arī teksts “Rīgas pilsētas būvvalde” ir pelēkā krāsā, tad bukletā “ADRESĀCIJA Rīgas pilsētā” uz zila fona attēlotas baltas sakrustotas atslēgas, balts krusts un arī balts uzraksts “Rīgas pilsētas būvvalde”. Savukārt izkārtņu attēlos redzams, ka sakrustotās atslēgas un krusts ir izkārtnes fona krāsā (baltā vai misiņa krāsā), bet teksts “Rīgas pilsētas būvvalde” – melnā krāsā.

Apelācijas padome šādas atšķirības uzskata par nebūtiskām.

5. Tomēr no iebilduma iesniedzēja lietai pievienotajiem materiāliem nav konstatējams, vai Rīgas pilsētas būvvalde, sākot no 2009. gada, šo atšķirības zīmi ir arī reāli izmantojusi. Tas, ka 2009. gada 20. jūlijā parakstītajam Pieņemšanas-nodošanas aktam pievienotas divas lapas ar vairāku Rīgas pilsētas būvvaldes un Rīgas pilsētas būvvaldes Klientu apkalpošanas centra izkārtņu attēliem, vēl nepierāda, ka šīs izkārtnes no tā brīža (un vai vispār) ir bijušas redzamas pie attiecīgajām ēkām. Ne abas veidlapas, ne arī buklets “ADRESĀCIJA Rīgas pilsētā” nav datēti, tātad nav konstatējams, kad un vai vispār tie ir kļuvuši zināmi ārpus šaura personu loka, proti, tikuši izpausti sabiedrībai. Fakts, ka pašlaik Rīgas pilsētas būvvaldes mājas lapā ir redzama tās zili baltā, no sakrustotām atslēgām un krusta veidotā atšķirības zīme, vēl nenozīmē, ka tā tur bija redzama pirms apstrīdētā dizainparauga reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, proti, pirms 2016. gada 5. maija.

6. Tajā pašā laikā to, ka apstrīdētais dizainparaugs kopš 2009. gada ticis izmantots kā Rīgas pilsētas būvvaldes logotips, Apelācijas padomes sēdē apstiprināja apstrīdētā dizainparauga īpašnieks M. Adumāns (skat. lēmuma aprakstošās daļas 5. punktu), kurš laikā no 2009. gada 5. janvāra līdz 2015. gada 23. martam strādāja Rīgas pilsētas būvvaldē Pilsētvides dizaina pārvaldes Vides dizaina nodaļas galvenā vides dizaina mākslinieka amatā. Rīgas pilsētas būvvalde ir pašvaldības iestāde, kas koordinē un veic būvniecības procesa pārraudzību un kontroli Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā (skat. <http://www.rpbv.lv/par-buvvaldi>), un šādas iestādes savas atšķirības zīmes parasti izmanto vismaz uz vizītkartēm un izkārtņēm, tādējādi tām kļūstot pieejamām plašākam personu lokam. Arī iebilduma iesniegumam pievienotais buklets “ADRESĀCIJA Rīgas pilsētā” ir tipogrāfiski iespiests, tātad ne jau tikai vienā eksemplārā, un visticamāk ir bijis pieejams ne tikai Rīgas pilsētas būvvaldes darbiniekiem, bet arī tās apmeklētājiem un citiem interesentiem (no lietas materiāliem gan nav skaidrs, kad tas varētu būt noticis).

Rīgas pilsētas būvvaldes izmantotais logotips acīmredzot ne vienmēr ir precīzi atbildis apstrīdētajam dizainparaugam, taču atšķirības starp apstrīdēto un iebilduma iesniedzēja lietai pievienotajos materiālos redzamajiem logotipiem uzskatāmas par nebūtiskām.

7. Līdz ar to faktiski nav strīda par to, ka apstrīdētais dizainparaugs ticis izpausts sabiedrībai pirms tā reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, proti, pirms 2016. gada 5. maija. Dizainparauga izpaušana sabiedrībai nekaitē dizainparauga novitātei un individuālajam raksturam, ja izpaušana notikusi 12 mēnešu laikposmā pirms reģistrācijas pieteikuma datuma. No 2009. gada līdz 2016. gadam ir pagājuši krietni vairāk nekā 12 mēneši.

8. Tātad apstrīdētajam dizainparaugam trūkst novitātes. Ja dizainparaugs nav jauns, tam nav arī individuālā rakstura, jo gadījumā, kad logotipi atšķiras tikai nebūtiskās detaļās, neatšķirsies arī kopiespaids, ko tie atstāj uz informētu lietotāju (personu, kas ir īpaši uzmanīga vai nu viņa personīgās pieredzes dēļ, vai plašu zināšanu dēļ attiecīgajā nozarē).

9. Apstrīdētā dizainparauga īpašnieks Apelācijas padomes sēdē norādīja, ka saskaņā ar DL 28. pantu iebildumu pret dizainparauga reģistrāciju var iesniegt ieinteresētās personas, kas šinī gadījumā būtu Rīgas dome, taču iebildumu pret dizainparauga **D 15 613** reģistrāciju ir iesniegusi Rīgas pilsētas būvvalde.

Apelācijas padome uzskata, ka iebildumu, kas pamatots ar DL 37. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem, var iesniegt jebkura persona. DL 37. pants, kura pirmajā daļā ir uzskaitīti pamatojumi dizainparauga reģistrācijas atzīšanai par spēkā neesošu, otrajā, trešajā un ceturtajā daļā noteic ierobežojumus attiecībā uz personām, kuras var atsaukties uz konkrētiem šī panta pirmās daļas punktiem. Ierobežojumi noteikti attiecībā uz personām, kuras var atsaukties uz 37. panta pirmās daļas 3., 4., 5., 6., 7. un 8. punkta noteikumiem, taču attiecībā uz personām, kuras var atsaukties uz 37. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem, nekādu ierobežojumu likumā nav. Turklāt DL 38. pants, kurš regulē dizainparauga reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu tiesā, pamatojoties uz 37. panta pirmās daļas noteikumiem, tā otrajā daļā pat nosaka, ka prasību par dizainparauga reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu var iesniegt jebkura persona, ievērojot 37. panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā noteiktos ierobežojumus. Apelācijas padome uzskata, ka nav nekāda pamatojuma tam, lai personu loks, kas var atsaukties uz DL 37. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem iebildumu procedūrā, atšķirtos no to personu loka, kas, atsaucoties uz DL 37. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem, var celt prasību tiesā par dizainparauga reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu.

Tātad, lai apstrīdētu dizainparauga (logotipa) reģistrāciju tādēļ, ka tas nav jauns un tam nav individuālā rakstura, nav jābūt šī logotipa īpašniekam. Pareizi būtu pieņemt, ka iebilduma iesniedzēja ieinteresētība ir jebkura tirgus dalībnieka ieinteresētība līdzsvarotā un labi attaisnotā darbojošos izņēmuma tiesību apjomā, godprātīgām vajadzībām reģistrētu dizainparaugu kopumā, kā arī Dizainparaugu reģistra iespējamā kompakstumā. Tāpēc vismaz jebkurš, kurš darbojas attiecīgajā jomā, attiecīga profesionālā apvienība, ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju apvienība būtu bez problēmām atzīstama par ieinteresētu personu.

Turklāt savā ziņā Rīgas pilsētas būvvalde arī ir ieinteresētā persona, jo apstrīdētais dizainparaugs ir logotips, emblēma, kas tiek izmantota tās vizītkartēs, mājas lapā (tur tā redzama arī pašlaik), izkārtņēs u.tml. Bez tam apstrīdētais dizainparaugs satur arī Rīgas pilsētas būvvaldes nosaukumu.

10. Līdz ar to iebilduma iesniedzēja atsaukšanās uz DL 37. panta pirmās daļas 2. punktu ir pamatota.

11. DL 37. panta pirmās daļas 5. punkts nosaka, ka dizainparauga reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja dizainparaugā izmantots apzīmējums, kas nodrošina atšķirību, — preču zīme, firma, komercapzīmējums, arī personas vārds, portrets vai cits līdzīgs apzīmējums, kura īpašnieks vai attiecīgo personisko tiesību subjekts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām ir tiesīgs aizliegt šādu izmantošanu. DL 37. panta trešā daļa nosaka, ka uz šā panta pirmās daļas 5. punktā paredzēto pamatojumu var atsaukties vienīgi attiecīgo agrāko tiesību pieteicējs vai īpašnieks.

12. Rīgas pilsētas būvvaldes atšķirības zīme faktiski var veikt preču zīmes funkciju - ļaut būvvaldes klientiem identificēt pakalpojuma sniedzēju un radīt paļaušanos uz noteiktu saņemtā pakalpojuma saturu.

Tai pašā laikā, Apelācijas padomes ieskatā, iebilduma iesniedzējs, proti, Rīgas pilsētas būvvalde nav nepārprotami pierādījusi, ka tā ir strīdus apzīmējuma, kurā uz zila fona izvietotas divas baltas (pelēkas) sakrustotas atslēgas, virs atslēgām - (pelēks) krusts, zem attēla – teksts “Rīgas pilsētas būvvalde”, īpašniece. Lai arī Rīgas domes 30.06.2017 vēstulē Nr. RD-17-211-dv “Par Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes vizuālās identitātes skices izmantošanu” ir norādīts, ka Rīgas dome (Rīgas pilsētas pašvaldība) ir nodevusi Rīgas domes Īpaša statusa institūcijai Rīgas pilsētas būvvaldei tiesības sava logotipa izstrādei izmantot metu konkursā “Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei” godalgotā darba ar devīzi ZZ000 Rīgas pilsētas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skices, šis apgalvojums nav pamatots ar kādiem citiem pierādījumiem, piemēram, tiesību nodošanas aktu vai dokumentu, kurā skaidri būtu redzama Rīgas pilsētas būvvaldes vieta Rīgas pilsētas pašvaldības struktūrā.

Pie šādiem lietās apstākļiem Apelācijas padome uzskata, ka iebilduma iesniedzēja atsaukšanās uz DL 37. panta pirmās daļas 5. punktu nav pamatota.

13. DL 37. panta pirmās daļas 8. punkts nosaka, ka dizainparauga reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja dizainparaugā ietverts vai atdarināts apzīmējums, uz kuru neattiecas Parīzes konvencijas 6.-ter pants, bet kurš ir sabiedriski īpaši nozīmīgs Latvijā vai citā valstī (heraldika, valsts apbalvojums, valsts dienesta atšķirības zīme, cits apzīmējums vai citāda zīme ar augstu simbolisku vērtību, arī reliģisks simbols). DL 37. panta ceturrtā daļa nosaka, ka uz šā panta pirmās daļas 8. punktā paredzēto pamatojumu var atsaukties persona vai institūcija, kurai ir tiesības lietot minētos apzīmējumus vai pārraudzīt to lietošanu vai kuras tiesības vai tiesiskās intereses skar šo apzīmējumu lietošana dizainparaugā.

14. Iebilduma iesniedzējs norāda, ka apstrīdētajā dizainparaugā ir ietverts apzīmējums, kurš ir sabiedriski īpaši nozīmīgs Latvijā, proti, valsts dienesta (Rīgas pilsētas būvvaldes) atšķirības zīme. Apelācijas padomes ieskatā, Rīgas domes Īpaša statusa institūcija nav valsts dienests - tādi ir, piemēram, Valsts policija, Nacionālie bruņotie spēki un Valsts robezsardze, bet attiecīgās zīmes ir, piemēram, dienesta pakāpju atšķirības zīmes, uzpleču tuneļi, zīmotnes. Apelācijas padome arī apšaubā, vai uz Rīgas pilsētas būvvaldes lietotu atšķirības zīmi var attiecināt apzīmējumu “sabiedriski īpaši nozīmīgs Latvijā”.

Pie šādiem lietās apstākļiem Apelācijas padome apšaubā, ka iebilduma iesniedzēja atsaukšanās uz DL 37. panta pirmās daļas 8. punktu ir pamatota.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā šā lēmuma aprakstošajā un motīvu daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 93. panta noteikumiem un pamatojoties uz Dizainparaugu likuma 4., 5., 6. un 7. panta, kā arī 37. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem, **nolemj**:

1. apmierināt Rīgas pilsētas būvvaldes iebildumu pret dizainparauga **D 15 613** reģistrāciju Latvijā un atzīt to par spēkā neesošu no tā reģistrācijas dienas;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 100. pantā noteiktajā kārtībā izdarīt Dizainparaugu reģistrā, kā arī citā Patentu valdes dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar dizainparauga **D 15 613** reģistrācijas Latvijā atzīšanu par spēkā neesošu.

Lietas dalībnieks, kas nepiekrīt šim lēmumam, var triju mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas dienas (Paziņošanas likums, 5. līdz 9. pants) vērsties tiesā saistībā ar šo lēmumu atbilstoši Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98. pantā un Civilprocesa likuma 30.³ nodaļā noteiktajai kārtībai.

Prasības pieteikums iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Personai, kas iesniegusi tiesā prasības pieteikumu, ir pienākums ne vēlāk kā septiņas dienas pēc prasības pieteikuma iesniegšanas informēt par to Apelācijas padomi. Lietas ierosināšana tiesā aptur Apelācijas padomes lēmuma izpildi.

Šis lēmums stājas spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 99. pantā noteiktajā kārtībā.

Lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētāja: /personiskais paraksts/ D. Liberte

Lietas izskatīšanas sastāva locekļi: /personiskais paraksts/ I. Bukina

/personiskais paraksts/ I. Plūme-Popova